

Folketingets Socialudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
post@sm.dk
www.sm.dk

Sagsnr.
2024 - 9020

Doknr.
948359

Dato
13-01-2025

Folketingets Socialudvalg har d. 3. december 2024 stillet følgende spørgsmål nr. 201 (alm. del) til social- og boligministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Rosa Lund (EL).

Spørgsmål nr. 201:

"Vil ministeren redegøre for indholdet i FN's Handicapkonventions artikel 19 og Handicapkomiteens General Comments til artikel 19, herunder hvilke forpligtelser der i den forbindelse påhviler Danmark? Vil ministeren desuden redegøre for, hvilke overvejelser det giver ministeren anledning til i lyset af den seneste eksamination af Danmark?"

Svar:

Jeg kan oplyse, at følgende fremgår af artikel 19 i FN's Handicapkonvention:

"Deltagerstaterne anerkender, at alle personer med handicap har lige ret til at leve i samfundet med samme valgmuligheder som andre, og skal træffe effektive og passende foranstaltninger til at gøre det lettere for personer med handicap fuldt ud at nyde denne rettighed samt fuldt ud at blive inkluderet og deltage i samfundet, herunder ved at sikre:

a) at personer med handicap har mulighed for at vælge deres bopæl, samt hvor og med hvem de vil bo, på lige fod med andre og ikke er forpligtet til at leve i en bestemt boform,

b) at personer med handicap har adgang til et udvalg af støttetilbud i hjemmet og på boligområdet samt andre lokale støttetilbud, herunder den nødvendige personlige bistand for at kunne leve og være inkluderet i samfundet samt for at forebygge isolation fra eller udskillelse af samfundet,

c) at samfundets tilbud og faciliteter til den almene befolkning er tilgængelige for personer med handicap på lige fod med andre og tager hensyn til deres behov".

Derudover kan jeg oplyse, at FN's Handicapkomité's 'general comment' nr. 5 (2017) om retten til et selvstændigt liv og til at være inkluderet i samfundslivet er en vejledning om indholdet af artikel 19 i FN's Handicapkonvention. Den har til formål at understøtte, at statsparterne opfylder forpligtelserne i konventionen. Heri indgår der bl.a. en række kerneelementer, som statsparterne ifølge FN's Handicapkomité bør opfylde:

- (a) *Garantere retten til selv at bestemme hvor, med hvem og hvordan personer med handicap ønsker at bo, uanset deres handicap;*
- (b) *Sikre ikke-diskrimination i adgang til boliger, både i forhold til økonomi og tilgængelighed, og indføre regler om tilgængelighed for nye og renoverede boliger;*
- (c) *Udvikle en handlingsplan for at støtte personer med handicap i at leve selvstændigt samt at facilitere formel handicapkompenserende støtte uafhængigt af familien;*
- (d) *Udvikle og håndhæve lovgivning for tilgængelighed i mainstream-tjenester, herunder at sikre lige deltagelse i sociale medier samt at fremme universelt design i informations- og kommunikationsteknologi;*
- (e) *Udarbejde en handlingsplan for at udvikle og implementere individuelt, rettighedsbaseret hjælp og støtte til personer med handicap;*
- (f) *Forhindre tilbageskridt i opfyldelsen af artikel 19, medmindre sådanne tiltag er retfærdiggjort i henhold til international lovgivning;*
- (g) *Indsamle data om personer med handicap, herunder dem, der stadig bor på institutioner;*
- (h) *Udnytte al tilgængelig finansiering til at udvikle ydelser til at fremme et uafhængigt liv.*

Denne 'generel comment' dækker forskellige ressortområder.

Derudover kan jeg oplyse, at FN's Handicapkomité blandt andet har udtalt følgende i deres rapport om anbefalinger til handicapområdet i Danmark fra september 2024:

"Komiteen er bekymret over manglen på en omfattende, tværgående afinstitutionaliseringsstrategi i Kongeriget Danmark og over foranstaltninger, der sigter mod øget institutionalisering af personer med handicap, navnlig foranstaltninger til at udvide de situationer, hvor personer med handicap med store støttebehov kan flyttes til forskellige botilbud uden deres samtykke".

Danmark er forpligtet til at efterleve Handicapkonventionen. Eksempelvis foretages der løbende vurderinger af, om f.eks. ny lovgivning er i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser, herunder FN's Handicapkonvention. Samtidig kan borgere påberåbe sig konventionen ved domstolene og andre myndigheder.

Anbefalingerne samt 'general comments' fra FN's Handicapkomité er derimod ikke juridisk bindende for Danmark.

Det skal dog understreges, at regeringen er meget optaget af at forbedre vilkårene for personer med handicap, hvorfor jeg vil drøfte anbefalingerne på social- og boligområdet med parterne på området.

I forhold til komitéens bekymring om manglen på en afinstitutionaliseringsstrategi bemærkes, at regeringen ønsker at fremme, at borgerne kan blive boende hjemme. Og kommunerne skal allerede i dag tilbyde boligindretning til den enkelte borger, så borgeren kan blive i eget hjem så længe som muligt.

For borgere med meget specialiserede behov er det dog ikke altid muligt at tilbyde tilstrækkelig hjælp i eget hjem. Derfor er der fortsat behov for botilbud til at sikre de rette rammer, samt den rette pleje og omsorg.

I aftalen om kommunernes økonomi for 2025 har regeringen og KL desuden aftalt, at der skal igangsættes en undersøgelse af barrierer for at give hjælp til borgere i eget hjem frem for at tilbyde et botilbud.

Botilbud vil typisk være indrettet med en eller flere afdelinger, hvor borgeren har egen bolig med køkken, badeværelse m.v., og med fællesrum med henblik på at øge borgerens mulighed for at indgå i sociale relationer.

I forhold til komitéens bekymring for udvidelse af de situationer, hvor personer med handicap med store støttebehov kan flyttes til botilbud uden samtykke, bemærkes, at der kan være tilfælde, hvor personer med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne kan fratages retten til vælge deres bopæl.

Situationer, hvor en person med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne kan flyttes uden samtykke er reguleret af servicelovens magtanvendelsesregler. Bestemmelserne om flytning uden samtykke fastsætter en række betingelser for, hvornår der kan ske en sådan flytning.

Det følger af serviceloven § 129, at flytning kan ske når det er absolut påkrævet for, at den pågældende kan få den nødvendige hjælp, at hjælpen ikke kan gennemføres i personens hidtidige bolig, at den pågældende ikke kan overskue konsekvenserne af sine handlinger, den pågældende udsætter sig selv for at lide væsentlig personskade og det er uforsvarligt ikke at sørge for flytning. Det følger endvidere af servicelovens § 129 a, at afgørelse om optagelse i et botilbud uden samtykke kan træffes under nærmere fastsatte betingelser, når den pågældende er til væsentlig fare for eller udviser en særligt truende eller en særligt chikanerende adfærd over for øvrige beboere eller personale. For personer med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne som følge af demens gælder det ifølge serviceloven § 136 f, at pågældende kan flyttes under nærmere fastsatte betingelser, hvis denne ikke modsætter sig og flytning tiltrædes af værge eller fremtidsfuldmægtig.

I forbindelse med indførelsen af disse bestemmelser og ved den seneste ændring af magtanvendelsesreglerne, hvor mulighederne for flytning efter § 129 a blev udvidet, er der foretaget en konventionsretlig vurdering.

Med venlig hilsen
Sophie Hæstorp Andersen
Social- og boligminister